

Trh práce

• **Celková zaměstnanost meziročně stoupla díky předchozí nízké základně, mezikvartálně poklesla**

Trh práce není dosud v dobrém stavu – jeho zotavení po krizi, viditelné v 1. čtvrtletí, se ukázalo jako málo přesvědčivé. I přes relativně vyšší počet volných pracovních míst se zaměstnanost - v pojetí národních účtů a v sezónním očištění - ve 2. čtvrtletí proti prvním třem měsícům dokonce zhoršila.

Celková zaměstnanost v ekonomice v pojetí národního účetnictví stoupla ve 2. čtvrtletí podle sezónně očištěných dat meziročně o 29,2 tis. osob (+0,6 %), proti 1. čtvrtletí však počet zaměstnaných poklesl o 6,7 tis. osob (-0,1 %). Meziroční růst byl nepatrně nižší než v 1. čtvrtletí (+0,7 %) a navíc ho ovlivňovala velmi nízká základna (ve 2. čtvrtletí 2010 zaměstnávala ekonomika nejméně lidí od konce roku 2006).

Na meziročním růstu celkové zaměstnanosti se zpracovatelský průmysl podílel zhruba třetinou (+9,4 tis. osob). Více pracovníků nabralo odvětví nemovitostí a služeb pro podniky (+12,7 tis. osob). Přírůstek pracovníků zaznamenal také obchod (+4,4 tis. osob), výraznější úbytky naopak odvětví veřejné správa a obrany (-2 tis. osob) a zejména ostatních veřejných, sociálních a osobních služeb (-6,4 tis. osob).

• **Počty zaměstnanců rostly, počty podnikajících se snížily**

Celkovou zaměstnanost ovlivňovaly především přírůstky počtu zaměstnanců (meziročně o 0,5 %, tj +19,8 tis. osob). Z toho ve zpracovatelském průmyslu přibýlo nově +7,7 tis. osob. Počty zaměstnanců však narozdíl od celkových počtů zaměstnaných stouply i mezikvartálně (+5,9 tis. osob). Znamená to, že podle sezónně očištěných dat lze pokles celkové zaměstnanosti v české ekonomice ve 2. čtvrtletí oproti 1. čtvrtletí přisoudit sníženým počtům podnikajících osob.

• **Míra nezaměstnanosti se zlepšila, výrazný úbytek dlouhodobě nezaměstnaných**

Pozitivním prvkem na trhu práce je skutečnost, že podle Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) ubylo dlouhodobě nezaměstnaných. Počty těch, co hledají práci, klesly ve 2. čtvrtletí meziročně o 16,5 tis. osob, celkový počet nezaměstnaných o 20,1 tis. osob. Obecná míra nezaměstnanosti¹ poklesla na 6,8 % ze 7,3 % v 1. čtvrtletí (míra nezaměstnanosti podle počtu uchazečů registrovaných na úřadech práce činila 8,5 %).

Počty nabízených volných pracovních míst stouply ve 2. čtvrtletí mezikvartálně o zhruba 5 tisíc na 38 tisíc. Je však patrný velmi výrazný strukturální nesoulad (největší počet nabídek je pro profese Řemeslníci a opraváři, v předchozích čtvrtletích to byla kategorie nekvalifikovaných a pomocných profesí).

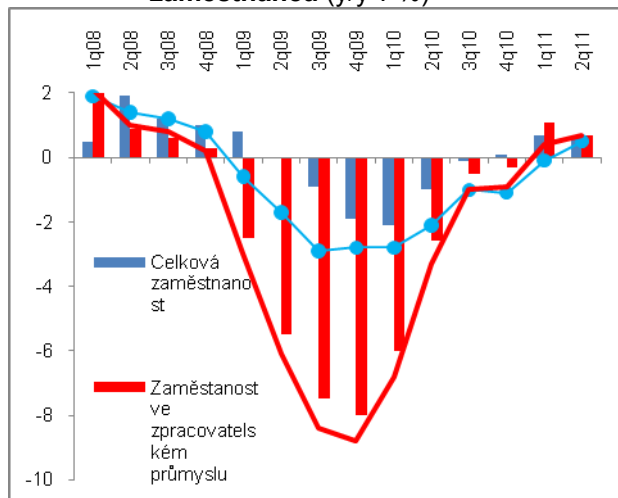
• **Mzdový vývoj je limitem spotřebitelské poptávky; reálná mzda v nepodnikatelské sféře klesla již páté čtvrtletí**

Rozdílný vývoj mezd v podnikatelské a nepodnikatelské sféře je obecně podmíněn fází hospodářského cyklu. Zatímco v době konjunktury rostla průměrná nominální mzda v podnikatelské sféře rychleji než v nepodnikatelské sféře, v prvních třech čtvrtletích krizového roku 2009 tomu bylo naopak. V prvních dvou čtvrtletích 2011 se mzdový vývoj v podnikatelské sféře začal mírně zlepšit. Naopak ale škrty v rozpočtu, pokračující i v roce 2011, snížily platy zejména zaměstnanců státu (více v kap. Státní rozpočet) a tím i průměrnou mzdu v nepodnikatelské sféře. Proporce v neprospěch nepodnikatelské sféry oproti průměrné mzdě lidí zaměstnaných v podnikatelské sféře se výrazně zhoršila počínaje 2. čtvrtletím 2010 a k meziročním poklesům zde dochází již čtyři čtvrtletí za sebou. Průměrná nominální mzda za ekonomiku ve 2. čtvrtletí stoupla meziročně o 2,5 % na 23 984 korun, v podnikatelské sféře o 3,2 % na 24 045 korun a v nepodnikatelské sféře klesla o 0,9 % na 23 713 korun.

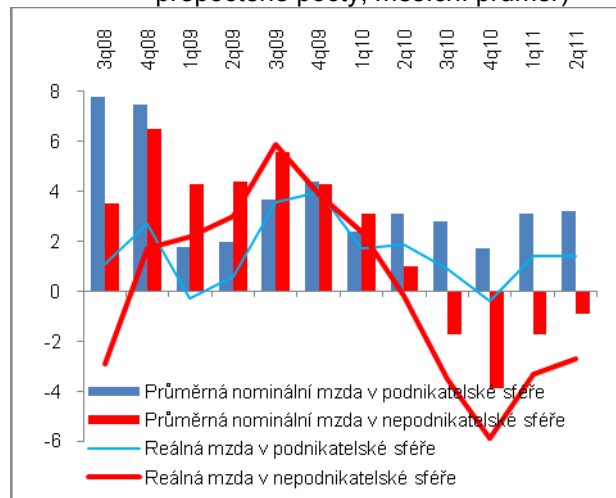
Díky relativně příznivému vývoji spotřebitelských cen poklesla reálná mzda v ekonomice během posledních tří let pouze v posledním čtvrtletí 2010 (-1,5 %). V nepodnikatelské sféře však klesá již páté čtvrtletí. Hloubka poklesu se zmírňuje - ve 2. čtvrtletí 2001 činil meziroční pokles 2,7 %. V ekonomice celkem stoupla reálná mzda o 0,7 % při růstu v podnikatelské sféře o 1,4 % (graf č. 12).

¹ Podle definice Mezinárodní organizace práce (jednotné pro členské země EU), kdy jsou za nezaměstnané považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce MPSV.

Graf č. 11 Celková zaměstnanost a počty zaměstnanců (y/y v %)

Graf č. 12 Nominální a reálné mzdy (y/y v %, na přepočtené počty, měsíční průměr)

Pramen: ČSÚ